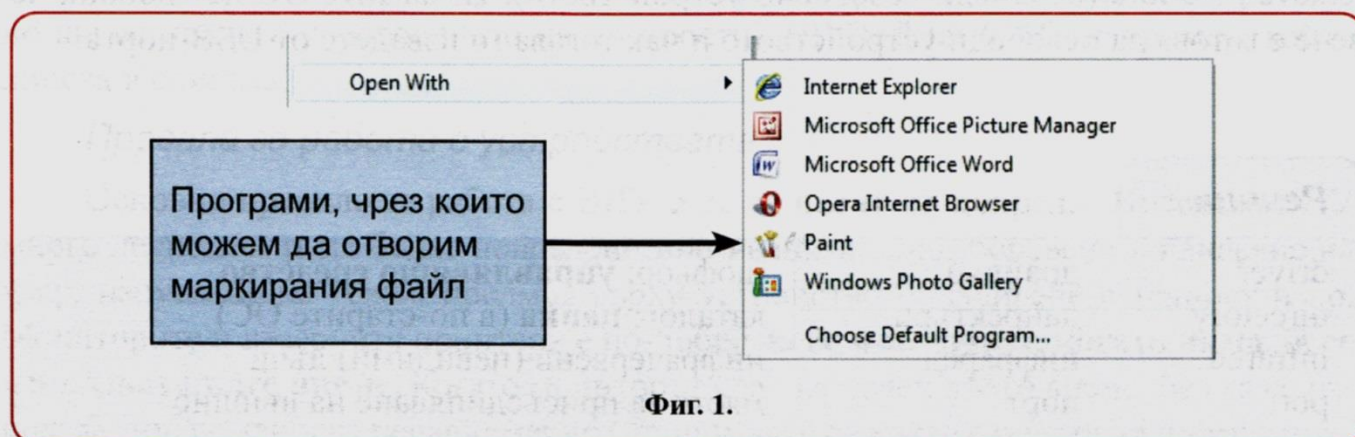

3. Работа с файлова система

В този урок ще покажем някои нови възможности за работа с папки и файлове. Ще се запознаем с друг начин за отваряне на файл и с възможностите за търсене на файлове във файловата система.

Отваряне на файлове

Един от начините да отворим файл е да щракнем двукратно върху името му в работното поле на Windows Explorer или върху иконата, разположена в работното поле на ОС. Например, искаме да разгледаме с програмата Paint съдържанието на файла a_21.TIF. Не е сигурно дали при двукратно щракване с левия бутон на мишката върху него, файлът ще се отвори точно с Paint. По-сигурният начин е да щракнем с десен бутон на мишката върху името на файла и от контекстното меню да изберем Open With (отвори с). В отворилия се списък са показани програмите, с които може да се отвори файлът (Фиг. 1). Ако изберем от списъка Paint, тогава файлът със сигурност ще се отвори с посочената от нас програма. Опитайте да отворите файла по този начин, а след това го затворете, без да го промените.

Знаем, че почти всички файлове, които съдържат изображения в растерни графични формати, могат да се отворят с програмата Paint, а след редактирането на файла, да се съхрани изображението в друг растерен графичен формат с командата File/Save As. Какво ще стане, обаче, ако се опитаме да отворим текстов файл, който е във формат DOC, с програмата Notepad?

Да направим следното упражнение. Отворете файла Opisanie.txt по описания по-горе начин (чрез Open With) с програмата MS Word. Файловете в TXT формат се отварят с програмата MS Word без проблем. Без да редактирате файла, изпълнете командата File/SaveAs и го запишете в нов файл Opisanie.doc. Затворете MS Word. Нека сега се опитаме да отворим току-що създадения файл с Notepad. Ако програмата Notepad, липсва в списъка на Open With, изберете Choose Program. Ще се отвори диалогов прозорец, в който се намират имената на повече програми. Ако и в този списък не се среща Notepad, натиснете бутона Browse – ще се отвори прозорец за търсене във файловата система. Файлът Notepad.exe се намира в папката C:\WINDOWS или в папката C:\WINDOWS\system32.

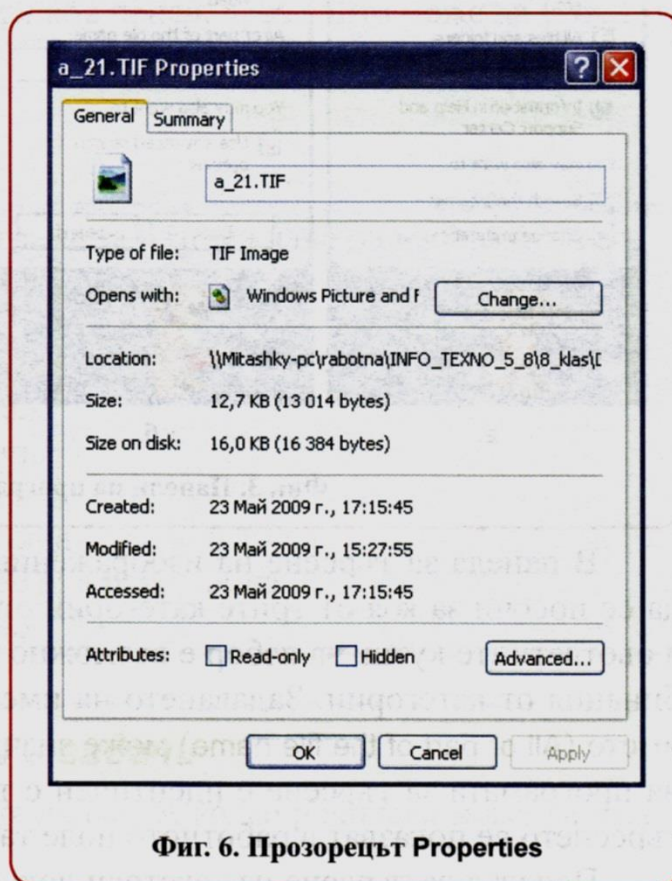
След като отворим Opisanie.doc с текстовия редактор Notepad, резултатът на екрана е най-малкото изненадващ. Затворете Notepad **без да редактирате** файла. Защо MS Word може да отвори TXT-файл, а Notepad не може да отвори DOC-файл? Отговорът е, че всяка от тези програми има различно предназначение. Програмата Notepad е предназначена само за въвеждане и редактиране на текст, но не може да извършва форматиране на текста, нито да „разчете“ форматирането, направено с MS Word.

Когато щракнем двукратно върху името на файл в прозореца на програмата Windows Explorer или върху иконата му, ОС решава с коя приложна програма да го отвори. За тази програма казваме, че е **асоциирана (свързана)** с типа на файла. За да обясним механизма, нека проверим коя е програмата, асоциирана с графичния файлов формат TIF. Намерете във файловата система файла a-21.TIF, който използваме за упражнение и от контекстното му меню изберете Properties. Ще се отвори познатият ни от предишни уроци диалогов прозорец, показващ атрибутите на избрания файл (Фиг. 2). Един от тези атрибути е името на асоциираната с типа на файла програма – атрибутът Opens with (отваря се с).

Както се вижда от Фиг. 2, с типа TIF операционната система е асоциирала програмата Windows Picture and Fax Viewer. Това е стандартната инструментална програма на ОС Windows за разглеждане на растерни графични изображения. Тя няма функции на графичен редактор и поради това не може да повреди файла, когато го отвори. За да асоциираме с типа TIF друга програма, например програмата Paint, натискаме бутона Change, от отворилия се прозорец Open with избираме програмата, която да бъде асоциирана с типа и потвърждаваме смяната с бутона Apply (приложи). Асоциирайте с типа TIF програмата Paint. Щракнете двукратно върху името на произволен файл с разширение TIF, за да се убедите, че асоциираната програма вече е Paint, след което възстановете старата асоциация.

Търсене на файлове и папки

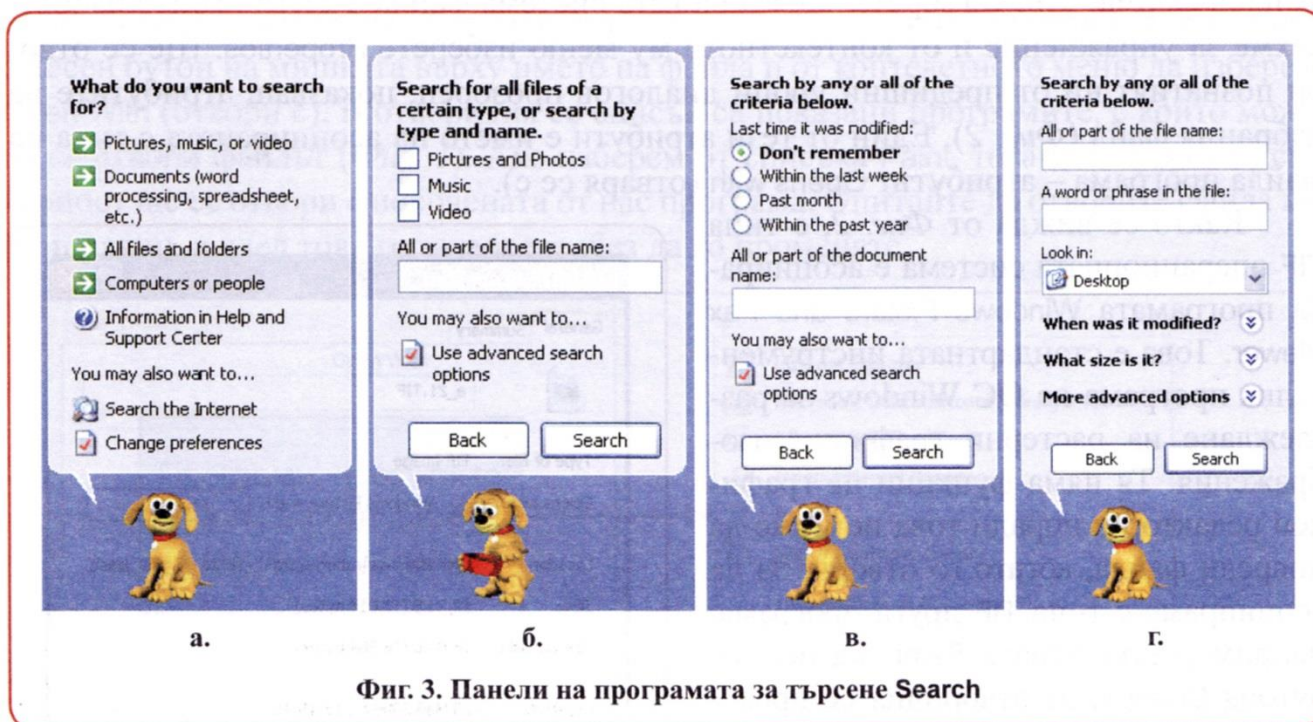
Изграждането на добре обмислена структура от папки и систематичното поддръждане на файловете в папки в съответствие с концепцията на структурата е решаващо при търсене на необходимата ни папка или файл. Въпреки това, при натрупване на твърде много документи, намирането на нужния ни файл може да бъде сериозен проблем. Всяка ОС предлага някакъв механизъм за бързо търсене на фай-

Фиг. 6. Прозорецът Properties

лове и папки във файловата система. В ОС Windows такъв механизъм е реализиран като част от командата **start/Search** (търси), която има по-общо предназначение. Настройките на търсенето преминават през няколко диалогови панела, разположени в лявата част на прозореца Search Results (резултати от търсенето).

В първия панел (Фиг. 3а) потребителят трябва да уточни целите на търсенето, тъй като, както споменахме, програмата има по-широко предназначение – може да търси не само папки и файлове на компютъра на потребителя, но и в локалната мрежа. Възможно е търсене на файлове с изображения, звукови и видеозаписи (Pictures, music, or video); на текстови документи, електронни таблици и др. (Documents (word processing, spreadsheet, etc)); на файлове от произволен вид и папки (All files and folders) и други.

Фиг. 3. Панели на програмата за търсене Search

В панела за търсене на изображения, звукови и видеозаписи (Фиг. 3б) може да се посочи за коя от трите категории става въпрос, като с поставяне на отметки в съответните кутии за избор е възможно да се поиска търсене за произволна комбинация от категории. Задаването на името на файла, който се търси или част от името (All or part of the file name) може значително да улесни търсенето. Прозорецът на програмата за търсене е идентичен с този на Windows Explorer – резултатите от търсенето се показват в работното поле така, сякаш се намират в една папка.

Панелът за търсене на текстови документи, електронни таблици и др. малко се различава от предишния (Фиг. 3в). Вместо категория на файла, в него потребителят може да посочи кога за последен път е бил променен файлът – преди не повече от година (Within the past year), преди не повече от месец (Past month), преди не повече от седмица (Within the last week) или да обяви, че няма данни за това (Don't remember).

В панела за общо търсене на файлове и папки (Фиг. 3г), може да се посочи дума или фраза, които се срещат във файла (A word or phrase in the file), както и да се уточни мястото във файловата система, където да се извърши търсенето (Look in).

Във всеки от панелите има и допълнителни възможности за задаване на критерии за търсене – моментът на последната промяна (който беше сред основните критерии при търсене на документи), размерът на файла (What size is it?) и т.н.

За упражнение потърсете къде е разположен във файловата система на вашия компютър текстовият редактор Notepad, за който имахме съмнение дали е в папката C:\WINDOWS или в папката C:\WINDOWS\system32. За целта използвайте панела за общо търсене, като зададете името на програмата, която търсим Notepad. Навярно ще бъдете изненадани от получения резултат.

За по-сложни търсения можем да комбинираме няколко от възможните критерии. Правилото е, че когато е зададен повече от един критерий, програмата включва в резултата от търсенето само тези файлове, които удовлетворяват всички критерии – спомнете си как се пресмята логическата функция AND в програмата MS Excel. За упражнение потърсете всички файлове с изображения или фотографии, които са разположени в Desktop.

В случай, че програмата не успее да намери нито един файл, който отговаря на всеки от зададените критерии, тя отваря нов панел, чрез който може да уточните критериите за търсене.

Речник

viewer	вюър	програма за разглеждане на изображения
all	ол	всички
part	парт	част
last	ласт	последен
past	паст	минал
year	иър	година
month	мàнт	месец
week	уйк	седмица
within	уйтйн	вътре в; в рамките на
remember	римембър	помня

Въпроси и задачи

1. Колко наследника може да има една папка? А колко родителя може да има един файл?
2. Колко корена има една йерархия от файлове? А колко листа?
3. Каква е разликата между физическо и логическо име?
4. Създайте в Desktop папка Proba. С Notepad създайте документ, съдържащ изречението „Това е текст“. Съхрането го в папка Proba, като от списъка на Save as type изберете All Files, в полето Encoding изберете ANSI, в полето File name напишете Opit.doc и натиснете бутона Save. Отново изберете File/Save As и повторете същите операции, но името на файла да е Opit.xls. Отворете двата